

05.06-2024

Kuussuaq 2
Postboks 1005
3900 Nuuk
Grønland
kommuneqarfik
@sermersooq.gl
sermersooq.gl
Tlf. +299 36 74 00

Man. - ons. ....kl. 10 - 15
Torsdag .....kl. 12 - 17
Fredag .....kl. 10 - 12

Vedrørende høring af Inatsisartutlov om turistvirksomhed, om zoneinddeling m.v. for erhvervsmæssig virksomhed og begrænsning i adgang til visse områder

Koncernservice, Erhvervsafdelingen i Kommuneqarfik Sermersooq takker for muligheden for at kunne afgive høringssvar.

Det er meget positivt at Inatsisartut med dette lovudkast tager initiativ til at skabe rammer, som vil understøtte og fremme turisterhvervet i Grønland. Turismen i Grønland er stigende og med udsigt til to internationale lufthavne og en stærk international bevågenhed, er der ingen tvivl om at turismesektoren er godt på vej til at blive en væsentlig søjle i den grønlandske økonomi. Udviklingen går stærkt og efterspørgslen er stigende. Vi ser at nye turismeiværksættere og allerede etablerede virksomheder udvider og investerer. Alle gør de sig klar til de nye tider. I Sermersooq Erhverv, Koncernservice er vi meget enige i behovet for at sætte nogle rammer op som kan sikre, at turistoperatørerne opererer sikkerhedsmæssigt forsvarligt både ift. gæster og natur. Det er afgørende, at vi i Grønland sætter os i førersædet og formulerer velgennemtænkte rammebetingelser, som kan styre turismeudviklingen i den retning vi ønsker her i landet. Derfor hilser vi en turismelov velkommen.

Nedenfor fremhæver vi udvalgte dele af lovforslaget som giver anledning til vores bekymring.

1. Ved overgang til lokalt ejerskab – savner konsekvensvurdering

Målet om at skabe rammerne for en langsigtet udvikling der skal generere vækst i turismebranchen til gavn for Grønland er godt og vejen dertil med en operatørautorisation med fokus på sikkerhed, sundhed og miljø er i

vores øjne rigtig. Vi har dog nogle bekymringer i forhold til overgangen til primært lokalt ejede virksomheder.

Vi anerkender det politiske ønske om at skabe en turismeudvikling baseret på lokalt forankrede virksomheder og er helt enige i at en turismelov skal bidrage til at vi i Grønland får mest muligt ud af den forventede udvikling.

Vi er dog bekymrede for den nye virkelighed når loven træder i kraft, og flere udenlandske investorer må trække sig ud af Grønland. Herunder en bekymring for, at det vil medføre en stagnation og i værste tilfælde en tilbagegang for turismeerhvervet. Måske kan erhvervet rejse sig igen, når lokalt forankrede virksomheder får fodfæste, men det vil tage tid. Intet sted i vurderingen af de økonomiske og administrative konsekvenser står der noget om, hvad konsekvenserne vil være af tiltag vedr. ejerforhold og kapital og vi er derfor i tvivl om, hvorvidt der har været foretaget en gennemgående konsekvensvurdering eller f.eks. en vurdering af hvor stor en kapital der skal findes nationalt for at overtage de virksomhedsandele, der skal over på lokale hænder. Vi mener beslutningen bør tages på et oplyst og velfunderet grundlag.

Uagtet beslutningen om 2/3 ejerskab, så mener vi at der bør ligge en grundig analyse og vurdering til grund for så stor en beslutning.

2. Rettighedshaver - ejerskab og kapitalandel bør reguleres ned

Det mest vidtgående forslag i lovudkastet er beskrevet i § 8 og 9. For at få en autorisation stilles der krav til bopæl og skattepligt for personer og virksomhedernes ejerkreds.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget forventes det at der vil være en langsigtet positiv effekt af turismeloven for det offentlige og for virksomhederne via øget beskæftigelse og omsætning.

Vi er enige i den langsigtede strategi, der skal sikre at Grønland får mest muligt ud af udviklingen af turismesektoren. Men som det er fremlagt her med en meget høj grad af lokalt tilknytningskrav som en forudsætning for at kunne få autorisation til at bedrive turistvirksomhed her i landet er vores vurdering, at det vil have en negativ effekt for det samlede udbud af operatører og aktører indenfor turismeerhvervet – eksisterende såvel som kommende.

Som nævnt ovenfor er vi bekymrede for ejerskabsgrebet fordi der ikke foreligger en vurdering af dens konsekvenser.

Vi forudser;

- a) Manglende finansieringsmuligheder og dermed dårligere

vækstbetingelser for lokale virksomheder. Vi ser allerede i dag eksempler på at virksomheder har svært ved at få finansiering på plads til at udvide deres aktiviteter. Hvis muligheden for at tiltrække udenlandsk kapital indskrænkes, indskrænkes muligheden for vækst muligvis også.

- b) At den protektionistiske tilgang vil betyde, at vi går glip af nyttig viden og erfaring fra internationale investorer. Vi har virksomheder i vores kommune, som med internationale investeringer og knowhow har udviklet deres virksomhed til at stå stærkt og solidt på turismescenen og både bidrager med lokale arbejdspladser og er til inspiration for nyopstartede mindre virksomheder.

Forudsat at ejerskab er det værktøj der fortsættes med, mener vi at der bør ses på følgende elementer for at undgå en stagnation i sektoren;

- a) **Længere indkøring** af tilknytningskravet over en 10-årig periode for at give eksisterende virksomheder tid til at omdanne selskabet og få nye partnere med. Det er vores bekymring, at en frist til 2026 er for kort til at opdyrke lokale ejerskabskonstruktioner og finde risikovillig kapital. Vi ser en risiko ved en for kort tidsfrist som kan resultere i lukninger af virksomheder og måske opkøb og koncentration på få lokale hænder.
- b) **Eksisterende virksomheder** Kan man evt. indføre en overgangsbestemmelse for allerede eksisterende aktører, så de kan fortsætte deres virksomheder?

3. Behov for at differentiere turistvirksomheder – vedr. §2

En turistvirksomhed defineres i dette lovforslag som en virksomhed hvis samlede økonomiske aktivitet og drift har til formål at tilbyde tjenesteydelser til turister med kommercielt formål.

Denne del af loven rejser to afgørende spørgsmål, som bør afklares, så det er tydeligt, hvem loven omfatter;

- a) Det er godt med en afklaring af at hoteller ikke er omfattet af krav om autorisation. Dog opstår der en udfordring idet flere hoteller tilbyder oplevelser enten som en del af deres ydelser eller fordi de ønsker at skabe et levende hotel både til gavn for lokale og gæster. Når et hotel inviterer til debat, koncert, oplæg, popup restaurant, hvor både lokale og gæster udefra deltager – kræver det så en autorisation fordi der også deltager gæster udefra? Vil hotellet være tvunget til at søge om autorisation eller skille oplevelsesdelen ud i et selvstændigt selskab? Vi vil foreslå, at aktiviteter, som foregår på hotellerne ikke omfattes af kravet om autorisation eftersom disse i de fleste regioner også er en del af lokalmiljøets kulturliv til gavn

for lokale. De hoteller, som har oplevelsesorienterede produkter udenfor hotellet, hvor sikkerhed og varetagelsen af naturen er en faktor bør autorises på lige fod med andre turoperatør

- b) I Visit Nuuk arbejder vi tæt sammen med Kulturlivet for at de mange super dygtige kulturaktører og kulturinstitutioner skal se sig selv som en del af turismeudviklingen og få mulighed for at styrke deres indkomst og aktivitet. Dette kommer ikke kun gæsterne til gavn men også lokalmiljøet i form af flere kulturaktiviteter og stærkere institutioner. Det er uklart i den nuværende formulering om kunstnere vil risikere at falde ind under kravet om autorisation såfremt hovedparten af deres indtjening ligger i forbindelse med aktiviteter målrettet gæster udefra uagtet at formålet for kunstnerne ikke er at udvikle kunst til gavn for turister.

4. Flere iværksættere og små erhvervsdrivende - hævet bagatelgrænsen

Vi skal gøre alt hvad vi kan for at flere borgere i Grønland kan blive en del af turismeudviklingen. Vi skal derfor skabe de bedst tænkelige rammer, som kan give dem mulighed for at være med uanset hvor små og måske uerfarne de er. Små iværksættere har potentiale for at vokse og skal ikke stoppes af besværlige rammer.

Vi mener at det er positivt, at der i ændringen af lovudkastet skabes en bagatelgrænse, som giver små erhverv og iværksættere mulighed for at lave oplevelser eller produkter til turisterne. Men vi mener, at en grænse på 5000kr. er sat alt for lavt. En fornuftig afgrænsning mellem småerhverv og operatører vil være 50.000-75.000 kr. Dette beløb er sat ud fra at en given potentiel iværksætter med et nyt oplevelsesprodukt kan tage ca. 500-700 kr. pr. gæst i en gruppe på måske 6 pax. Det giver ca. 4000 kr. pr. gang. Hvis oplevelsen gentages 15 gange på et år, giver det en omsætning på ca. 63.000 kr. En for lav bagatelgrænse giver ikke iværksætteren en reel mulighed for at teste og vokse.

5. Retssikkerhed vedr. § 4 og 5

Loven giver Naalakkersuisut meget brede beføjelser til at dispensere for de krav lovgivningen stiller til virksomhederne og det er uklart på hvilke grundlag. Det bør fremgå meget tydeligt af lovtekst og bemærkninger hvilke forhold der muliggør en dispensation således at der ikke gives anledning til mistanke om korruption og nepotisme i behandlingen af autorisationsansøgninger

6. Hvor er bæredygtigheden?

Vi undrer os over at §13 vedr. bæredygtighed udgår af en kommende lov. Som den var beskrevet i lovudkastet, var bæredygtigheden meget snævert beskrevet til udelukkende at handle om ressourceforbrug som f.eks. brændstof, energi og affaldssortering. Nu udgår den helt med argument om at bæredygtighed indgår som led i zoneinddeling og autorisation. Vi savner en mere ambitiøs tilgang, hvor bæredygtighed bredes ud til at omhandle de samfundsmæssige, kulturelle og økonomiske perspektiver og hvordan turismen kan bidrage til at løfte nogle af de udfordringer vi har i vores samfund.

I modsætning til koncessionsloven stiller denne lov ingen krav til brug af lokal arbejdskraft og hermed bidrag til uddannelse og opkvalificering af lokale arbejdskraft indenfor turismesektoren i Grønland. Vi undrer os over at der ikke er overensstemmelse mellem de to love på dette område. Vi vil anbefale, at der arbejdes videre med elementer af krav om brug af lokalt forankret arbejdskraft for på den måde at bidrage til at udviklingen i turismesektoren bruges som løftestang til at kvalificere den lokale arbejdskraft. Det bør overvejes hvordan det gøres attraktivt for virksomheder at være en del af at tage ansvar for at udvikle medarbejdere til at kunne tage jobs indenfor turismebranchen.

7. Tung administration og placering af kompetence

Vi er bekymrede for om loven vil være for tung at forvalte for den offentlige myndighed og de virksomheder, som skal leve op til dens krav.

- a) Udstedelse af autorisation og tilsyn med samme er en ressourcetung opgave, som kræver tid uanset om kompetencen lægges ud til et andet organ. Vi kan være i tvivl om hvorvidt den offentlige myndighed har tilstrækkelige ressourcer til at løfte opgaven og er bange for at sagsbehandlingstider og ansøgningsprocedurer vil være en hæmsko for turistaktører. Dertil kommer den administrative opgave i at understøtte virksomheder – små som store i udarbejdelsen af deres autorisationsansøgning. Der står ikke noget i bemærkningerne om hvem der skal vejlede og støtte virksomhederne i deres ansøgning om autorisation og om denne opgave tilfalder kommunerne/visitorganisationerne eller om den ligger i Departementet. Eftersom kendskabet og kontakten med turistoperatørerne er i regionerne, vil denne opgave med al sandsynlighed tilfalde den kommunale organisation eller visitorganet i regionerne. Opgaven kan blive stor både for kommuner og Departement. Vi mener derfor det er afgørende at der tilføres flere ressourcer til området og der kommer en afklaring af hvor kompetencen skal ligge.
- b) Det er uklart hvad rammerne er for de virksomheder, der søger

autorisation – må de operere i sagsbehandlingstiden eller skal de vente til autorisationen er udstedt?

Det bør fremgå af bemærkningerne hvorvidt en operatør kan igangsætte sine aktiviteter mens en autorisationsansøgning behandles således at en eventuel lang sagsbehandlingstid ikke bliver en hæmsko for aktivitet.

Uden en tydelig argumentation for formål, mål og valg af værktøjer er det meget svært at vurdere om lovforslaget er skruet ordentligt sammen og kan blive det styringsværktøj, vi mener der er brug for til sikre en bæredygtig langsigtet turismeudvikling.

8. Udenlandske DMC'er som køber lokale produkter

Som vi forstår lovudkastet, er en udenlandsk DMC, som pakker rejser ved at købe produkter af lokale operatører ikke omfattet af kravet om autorisation. Vi er bekendt med DMC'ere, som i dag er lokalt forankrede, men med internationale medejere, som pga. tilknytningskravet vil være tvunget til at flytte udenlands eller lukke virksomheden. I begge tilfælde vil det betyde, at Grønland mister skattebetaling og hvis virksomheden lukker vil lokale operatører miste en vigtig kunde, som sælger deres produkter.

Vi vil foreslå, at DMC'er fritages for kravet om autorisation.

9. Zoneinddeling er et godt styringsværktøj men forudsætter dialog og høring

På baggrund af dialogmødet i Nuuk mellem branchen og Naalakkersuisoq Naaja Nathanielsen vurderer vi, at der er god opbakning til indføring af et redskab som zoneinddeling. Så længe initiativet er kommunalt forankret, som det står beskrevet i bemærkningerne til § 17 kan det blive et godt redskab for reguleringen af, hvor vi ønsker at turister færdes og sættes i land. Der bør dog indarbejdes et krav til at udarbejdelsen af zoneinddelingen sker i dialog med relevante lokale aktører og forslaget til zoneinddelingen sendes i offentlig høring.

10. Begrænsninger for aktiviteter i forbindelse med krydstogtturisme

I lovforslagets nuværende udformning vil krydstogtskibe udelukkende kunne agere som transportmiddel. Hvis der tilbydes oplevelser, skal der søges om autorisation på linje med andre turistaktører. Vi støtter lovens tiltag med at krydstogtskibene skal benytte sig af lokale operatører, men vi ser samtidig en udfordring i de ubeboede områder, hvor der ikke er lokale turoperatører, som tilbyder ture. At fastholde kravet om autorisation

udenfor områder, med lokale operatører vil være stærkt begrænsende for ekspeditions krydstogtbranchen. Disse krydstogter udbyder aktiviteter såsom kajak ture, sup ture, sejlads i rib både, vandreture i land, fugleture, snorkling. Uden disse aktiviteter vil Grønland muligvis ikke være en attraktiv destination.

Vi foreslår, at loven udformes, så der dispenseres for krav om autorisation i områder, hvor der ikke er lokale oplevelsesudbydere. Og at det samtidig skrives ind, at der skal være guider med lokalkendskab ombord, når der tilbydes oplevelser udenfor beboet område.

Vi står til rådighed til videre dialog.

Med venlig hilsen

Koncernservice, Erhvervsafdelingen

Kommuneqarfik Sermersooq

